

از مدینه تا بیت المقدس

جستارهایی برامون تاکتیک دفاع شهری، اقدامات اصلاحی،
و نگاهی به جغرافیای تاریخی فلسطین در قلمرو عربی آن

تألیف: عمادالدین خلیل
ترجمه: یعقوب شه‌بخش

۱۳۹۵

شابک : ۶۰۰۰۰ ریال ۱۷-۶-۱۲۶۵۸-۹۶۴-۹۷۸ : ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۵۸-۱۷-۶

شماره کتابشناسی : ۴۵۰۳۰۷۶

ملی

عنوان و نام پدیدآور

از مدینه تا بیت المقدس: جستارهایی پیرامون تاکتیک دفاع شهری، اقدامات اصلاحی، و نگاهی به جغرافیای تاریخی فلسطین در قلمرو عربی آن/ تألیف عمادالدین خلیل؛

ترجمه یعقوب شهبخش.

زاهدان: ندوی، ۱۳۹۵.

مشخصات نشر

۲۱۵ ص.

مشخصات ظاهری

کتابنامه.

یادداشت

در اسات تاریخیه. فارسی

عنوان قراردادی

جستارهایی پیرامون تاکتیک دفاع شهری، اقدامات اصلاحی، و نگاهی به جغرافیای تاریخی فلسطین در قلمرو عربی آن.

عنوان دیگر

اسلام - تاریخ

موضوع

فلسطین

موضوع

فلسطین -- جغرافیای تاریخی

موضوع

۲۹۷/۹۱۲

رده بندی دیویی

۱۳۹۵ ۸۵۴۰۴۱/خ/۱۴ BP

رده بندی گره

خلیل، عمادالدین

سازش

شهبخش، یعقوب، ۱۳۴۷ - مترجم

سازش

از مدینه تا بیت المقدس

مولف: ع. د. الب. خلیل

مترجم: یعقوب شهبخش

نوبت چاپ: اول

صفحه آرا: فراست

شمارگان: ۲۰۰۰ عدد

بهاء: ۶۰۰۰ تومان

آدرس ناشر: زاهدان، خیابان خیام، مجتمع فرهنگی مکی

تلفن: ۰۵۴-۳۳۴۲۶۷۸۵

فیا: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۵۸-۱۷-۶ ISBN: 978-964-2658-17-6

۷.....	مقدمه مترجم
۹.....	مقدمه مؤلف
۱۱.....	باینداری بلاد اسلامی در برابر پیکار جویان
۱۳.....	پیش درآمد
۱۶.....	مقاومت شهر حلب در مقابل هجوم صلیبی ها
۲۷.....	روایتی از ایستادگی مردم موصل در برابر مغولان
۳۹.....	سرانجام خوش خدمتی زین الحافظی به مغول ها
۴۱.....	ماردین از تیمر لنگ را به چالش می کشد
۵۶.....	از آن میانه ها مورد بحث در این فصل
۶۳.....	تلاش های انقلابی ۹۰ تاریخ ما
۶۶.....	اقدام انقلابی عبدالعزیز
۶۷.....	حرکت انقلابی نورالدین محمد
۸۱.....	نظری اجمالی به روزگار جا علیت اعراب
۸۴.....	رأی قرآن در این باره چیست؟
۹۰.....	در آن عصر چه حواشی رخ می داد؟
۹۴.....	ششمی از اعمال اجتماعی و اخلاقی دوره جا علیت
۱۰۳.....	رخدادهایی آموزنده از تاریخ اسلام
۱۰۵.....	واقعه عین جالوت
۱۰۵.....	توفان مهیب
۱۰۶.....	فرجام حکومت های محلی چه شد؟
۱۰۷.....	چه کسی یارای نگارش وقایعی را دارد که خبر نابودی اسلام را می دهند؟
۱۰.....	روحیه شکست ناپذیری
۱۱.....	همایونخواهی مغولان
۱۱.....	کسی که چهار را بر می گیرند مرا همراهی کند
۱۱۴.....	جنگ سرنوشت ساز
۱۱۶.....	تصاویری از صحنه نبرد
۱۱۹.....	جایگاهی که خداوند مقدر کرد
۱۲۱.....	چاره ای جز اتحاد وجود ندارد

۱۲۲	بعد فرهنگی
۱۲۳	زمان آموختن از تاریخ فرا رسیده است
۱۲۵	مطالعاتی در خصوص میراث ملی سرزمین ها
۱۲۷	نگاهی به میراث ملی شهر موصل
۱۲۸	دستاوردهای عمرانی
۱۲۸	دیوارها، قلعه ها و دروازه ها
۱۳۲	خانه ها و کاخ ها
۱۳۷	ادارات رسمی شهر موصل
۱۳۸	بازارها، کاروانسراها، قهوه خانه ها و رستوران ها
۱۴۱	مساجد، کلیساها و مدارس
۱۴۲	لیسه مساجد، جامع
۱۴۶	کلیساهایی که در اواخر دوره عثمانی برمی گردد
۱۴۹	خطوط و آرایه ها
۱۵۰	عتیقه جات
۱۵۴	آداب و رسوم اجتماعی
۱۵۷	فلسطین در جغرافیای تاریخی عرب

• مقدمه مترجم

ستایش خدای تعالی را، برای نعمت‌ها و نکویی‌های‌اش؛ مخصوصاً توفیقی که عنایت فرمود تا این کتاب را از عربی به فارسی برگردانم. پر واضح است که مطالعه‌ی تاریخ، از آنجا که هویت هر ملت و جامعه‌ای را می‌توان در آن جست، در گذار قرون همواره جایگاه ویژه‌ی خود را حفظ کرده است و از این رو، خدای تعالی با یادکرد داستان‌هایی در سیرت انبیاء الهی، و بیان سرگذشت گذشته‌گان و ذکر سایر رخدادهای مشابه، بر مطالعه‌ی تاریخ و پندپذیری از آن تأکید می‌کند.

به مطالعه‌ی این کتاب سراسر حکمت که «از گذشته پند بگیر، در حال زندگی کن و به فکر آینده باش»، جامع‌الامور در ابعاد مختلف زندگی مسیر تعالی و ترقی را طی خواهد کرد که پند از تاریخ پیش‌تر باشد. به عنوان مثال، هنگامی که یک مسلمان اوراق تاریخ را ورق می‌زند و به تعامل خونین و سرشار از عداوت یهودی‌ها و نصرانی‌ها با مسلمانان، خاصه در جریان جنگ‌های صلیبی، برمی‌خورد، در ناخودآگاه ضمیر خود به درک این حقیقت نائل می‌آید که کسانی که آن دشمنی‌ها را در گذشته با دین اسلام می‌کردند، نه اکنون و نه آینده، چنان که خدای تعالی در آیه ﴿وَلَنْ رَضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصْرَانِ مَا نَبَّحَ بِكُم مِّلَّتُهُمْ﴾^۱ هم متذکر می‌گردد، هرگز به عنوان دوست نمی‌شود که به آن‌ها اعتماد و اطمینان و اگر در موضوع فلسطین، در بستر تاریخ آن سرزمین درنگ بیش‌تری بکنی، در خواهد یافت که فلسطین سرزمین نعمت و برکت و محلّ نزول الطاف مادی و معنوی، و یکی از مقدّس‌ترین سرزمین‌های روی زمین است که در هر عصر و زمانی باید

۱. «یهودی‌ها و نصرانی‌ها، مادامی که چنان که از تو بخواهند نباشی، از تو خشنود نخواهند شد».

در اندیشه‌ی رهایی آن از سلطهٔ اجانب بود.

رابطهٔ میان فصل‌های به ظاهر مجزا ولی در حقیقت، پیوسته به یکدیگر این کتاب، که چه بسا مؤلف آگاه، با هوشیاری هرچه تمام‌تر آن‌ها را از پی هم آورده و به فلسطین ختم کرده است تا پیام مهم خود را به خواننده منتقل کند و مسئولیت این دانایی را که خداوند به او ارزانی داشته به پایان برساند، گویای این واقعیت است که چنین سرزمینی ارزش آن را دارد تا به بهای خون مسلمانان بار دیگر سربلندی را تجربه کند.

تربندی نیست که ریشهٔ حیات آدمی در تاریخ نهفته باشد. بنابراین، شایستهٔ نقد بود که شخص مسلمان نسبت به آن بی‌توجه باشد و رفتاری سهل‌انگارانه را از سر لاقیدی با آن در پیش بگیرد، چرا که با این نوع از رفتار، خود را از سرزمینی سبزی از تجربه‌ها و آموختن انبوهی از درس‌ها محروم خواهد کرد.

در پایان، با استناد به حدیث، «لَمْ يَشْكُرِ النَّاسُ، لَمْ يَشْكُرِ اللَّهُ» خود را ملزم می‌دانم از تمام بزرگواری که در به سرانجام آمدن ترجمهٔ فارسی این کتاب گرانسنگ حامی و معین اینجانب بوده‌اند، از جمله اوره و همکاری آنان در ترجمه، تصحیح و ویرایش آن بهره برده‌ام، تشکر کنم.

• مقدمه مؤلف

برای آرایه گزاره‌های تاریخی، معمولاً دو شیوه، ملاک عمل قرار می‌گیرد: نخست این که، یک رخداد مشخص تاریخی انتخاب می‌شود و در قالب یک کتاب مورد نقد، بررسی، تجزیه و تحلیل قرار بگیرد؛ دوم این که، چند رویداد تاریخی که با فاصله‌ی زمانی از یکدیگر و در مکان‌ها و مناطق مختلف اتفاق افتاده‌اند، انتخاب می‌شوند و مورد تحلیل تطبیقی واقع می‌گردند. روشی که ما در این کتاب در پیش گرفته‌ایم، متکی بر همین شیوه‌ی دوم می‌باشد و این کتاب، بعد از کتاب «فی التاريخ الإسلامی» دومین کتابی است که به چنین شیوه‌ای نگاشته خواهد شد.

تاریخ اسلام دارای محتوایی پر و پیمان در جنبه‌های مختلف خویش می‌باشد و از این منظر، زمینه حاصل‌خیز شباهت دارد که می‌تواند مدخلی بسیار ارزنده برای بسیاری از نویس و مباحث آموزنده به حساب آید. ترتیب موضوعی کتاب بر این قاعده استوار می‌گردد که سلسله نخستین آن به بیان مواردی از دفاع و مقاومت مردم سرزمین‌های اسلامی در مقابل تهاجم دشمن اختصاص داده شود و فصل دوم بیان تلاش‌های انقلابی در تاریخ اسلام را در برگیرد؛ فصل سوم نگاهی اجمالی به زندگی اعراب دوره جاهلیت می‌اندازد، و در فصل چهارم، گفتارهایی مشتمل بر مباحثی آموزنده از مطالعات عربی، مینی و جنگ معروف عین جالوت و دیدگاه‌های برخی خاورشناسان مغرب که در خصوص تاریخ عنوان کرده‌اند، ذکر خواهد شد. در فصل پنجم مطالعاتی در خصوص میراث ملی سرزمین‌ها گنجانده شده است و فصل ششم جغرافیای تاریخی سرزمین فلسطین مورد بررسی قرار خواهد گرفت. باشد که به لطف خداوند متعال، در این راستا توفیقی حاصل آمده باشد.